

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně: **H. H.**, narozené, státní příslušnost, toho času ulice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 9. 2015, č. j. OAM-410/ZA-ZA14-ZA14-2015,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Žaloba

Dne 29. 4. 2015 žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu. 9. 10. 2015 jí bylo doručeno rozhodnutí odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR, č. j.: OAM-410/ZA-ZA14-ZA14-2015 ze dne 11. 9. 2015, kterým bylo rozhodnuto o tom, že se mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neuděluje. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podává žalobu, neboť se domnívá, že

byla v řízení o mezinárodní ochranu zkrácena na svých právech a napadá proto výše uvedené rozhodnutí v celém rozsahu pro jeho nezákonnost.

Domnívá se, že žalovaný v předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany porušil tato zákonná ustanovení:

- § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu
- § 50 odst. 4 správního řádu, neboť při hodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí nepřihlédl pečlivě ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci a nesprávně tak posoudil žádost o mezinárodní ochranu.

Žalobkyně se domnívá se, že správní orgán nesprávně posoudil možnost udělení azylu žalobkyni z humanitárních důvodů nebo možnost udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Žalobkyni je 84 let, a ačkoliv její zdravotní stav je v současné době stabilizovaný, nelze předpokládat, že takový zůstane i do budoucna. Starobní důchod pobíraný žalobkyní v zemi původu (v částce odpovídající 1.820 Kč), nestačil žalobkyni ani na pokrytí základních životních potřeb. Bydlela v provizorním domku, přiděleném jí po zemětřesení v roce 1988 a z důvodu nedostatku finančních prostředků a fyzických sil nebyla schopna provádět ani ty nejnutnější opravy, takže její bytové podmínky byly zcela nevyhovující a nedůstojné. Kvůli věku už stěží zvládala každodenní úkony, jako jsou nákupy a domácí práce.

Je sice pravdou, že oba její synové jsou stále občany, oba však již před delší dobou se usadili v ČR a snaží se zajistit zde lepší budoucnost pro své děti. V zemi původu je velká nezaměstnanost a velmi těžká ekonomická situace, obzvláště v regionech postižených zemětřesením, a proto je velmi nepravděpodobné, že by synové po případném návratu mohli zajistit žalobkyni alespoň trochu přijatelné životní podmínky.

V České republice kromě synů žalobkyně žije i její dcera R. B., narozená, která je státní občankou České republiky, která je schopna a ochotna poskytnout žalobkyni péči, kterou bude s přibývajícím věkem stále více potřebovat.

Má tedy za to, že by správní orgán měl vzít v úvahu její vysoký věk, její životní situaci v zemi původu a rodinné zázemí v České republice a udělit jí azyl z humanitárních důvodů, nebo zvážit možnost udělení doplňkové ochrany na území ČR. S ohledem na uvedené skutečnosti, kdy žalovaný porušil v řízení o udělení mezinárodní ochrany v ČR výše uvedená zákonná ustanovení, domáhala se toho, aby Krajský soud v Brně vydal rozsudek, kterým napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 9. 2015 zruší a věc vrátí žalovanému k dalšímu řízení.

II. Vyjádření žalovaného

Žalovaný nesouhlasí s obsahem žalobních námitek, své rozhodnutí považuje za zákonné, vydané v souladu s právními předpisy a zohledňující dostatečně zjištěný skutkový

stav. Trvá na závěrech vyjádřených v napadeném rozhodnutí, důvody k udělení mezinárodní ochrany v podobě azylu či doplňkové ochrany na straně žalobkyně absentují.

Žalovaný postupoval v průběhu správního řízení zákonným způsobem, aniž by žalobkyni zkrátil na jejích právech. Žalobní námitky ohledně nedostatečného posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu považuje za neopodstatněné. Životní situaci žalobkyně se žalovaný zabýval v dostatečném rozsahu. Nepominul zohlednit a vypořádat důvody, které ji vedly k opuštění vlasti. Je si vědom věku i zdravotního stavu žalobkyně, která ve vlasti nechce nadále žít osaměle v těžkých podmínkách. Je ale zároveň vázán povinností postupovat v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o azylu. Ve vztahu k ust. § 14 tohoto zákona je nucen konstatovat, že v případě žalobkyně neshledal žádný důvod hodný zvláštního zřetele, na jehož základě by žalobkyni humanitární azyl udělil. Sama žalobkyně v žalobě připouští, že její současný zdravotní stav je stabilizovaný, jakkoli správní orgán souhlasí, že nelze dopředu spekulovat o jeho budoucím vývoji. Takto formulované obecné obavy ale nečiní situaci žalobkyně výjimečnou, dle sdělení v žalobě na zdejším území je ochotna a schopna jí v případě potřeby poskytnout péči její zde pobývající dcera, která má české státní občanství. Žalovaný odkázal v této souvislosti na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v případě zájmu cizince pobývat na zdejším území je třeba postupovat v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., zákon o pobytu cizinců na území České republiky, v platném znění.

Na udělení humanitárního azylu nevzniká právní nárok, je udělován na základě správního uvážení. Správní orgán v daném případě postupoval v mezích stanovených zákonem a jeho rozhodnutí je dostatečně odůvodněno. Opětovně odkázal na judikaturu citovanou v textu odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť nelze přehlédnout, že žalobkyně využila možnosti požádat o udělení mezinárodní ochrany, aniž by předložila důvody z hlediska tohoto institutu relevantní, ale naopak tento krok realizovala s cílem legalizovat svůj další zdejší pobyt, aby zde mohla pobývat spolu se svými dětmi. Tato snaha je ostatně zjevně patrná i z jejich sdělení ze dne 29. 4. 2015 (viz protokol o pohovoru). V posuzovaném případě lze odkázat i na další judikaturu Nejvyššího správního soudu, vztahující se k podmínkám udělení humanitárního azylu.

Např. v usnesení č. j. 8Azs 16/2010-79 ze dne 28. 12. 2010 uvádí: „*Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že se ztotožňuje se závěry žalovaného i krajského soudu, dle kterých ze správního a následně i soudního řízení vyplynulo, že důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu je snaha stěžovatelky o legalizaci pobytu na území České republiky spojená s ekonomickými důvody a nepříznivou ekonomickou situací v zemi původu. Stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, které by bylo možno označit za relevantní ve smyslu § 12 - § 14b zákona o azylu. Netvrdila žádné problémy se státními orgány. Podle setrvalé a bohaté judikatury Nejvyššího správního soudu nejsou ekonomické důvody a s tím související těžké životní podmínky relevantní pro udělení mezinárodní ochrany. Tuto irelevantnost vyjádřil zdejší soud mimo jiné ve svém rozhodnutí ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4Azs 23/2003-65, ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3Azs 20/2003-43, nebo rozhodnutí ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5Azs 3/2003-54.*

Rovněž ani snaha o legalizaci pobytu na území České republiky nezakládá důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4Az 442/2005-43, vyslovil, že institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoliv problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi

původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu“.

V případě žalobkyně nebyly naplněny ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Její situaci správní orgán posuzoval ve světle jednotlivých kritérií zakotvených v ust. § 14a odst. 1, 2 písm. a) - d) zákona o azylu a v dostatečném rozsahu popsal důvody, které jej k vysloveným závěrům vedly. Na závěru o nesplnění zákonných předpokladů pro udělení tohoto typu mezinárodní ochrany je žalovaný nucen trvat i po seznámení se s obsahem žalobních námitek. Neobsahují totiž skutečnosti způsobilé vyvrátit správnost a zákonnost rozhodnutí samotného ani postupu žalovaného směřujícího k jeho vydání v rámci správního řízení.

Rozhodnutí bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci, žalobkyně měla možnost uvést veškeré skutečnosti, jež považuje z hlediska své žádosti o mezinárodní ochranu za podstatné. Žalovaný opatřil za účelem vydání rozhodnutí dostatek podkladů, s nimiž měla žalobkyně možnost se seznámit a navrhnout jejich doplnění. V rozhodnutí vyslovené závěry co do absence důvodů k udělení azylu či doplňkové ochrany považuje žalovaný v případě žalobkyně za dostatečně odůvodněné a přezkoumatelné. Odkázala na obsah spisového materiálu shromážděného ve věci, zejména pak na výpovědi, které učinila žalobkyně v průběhu správního řízení, a na vydané rozhodnutí.

Navrhoval proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení věci krajským soudem

Žaloba není důvodná.

V rozhodnutí žalovaný mimo jiné uvedl, že se dle ust. § 14 zákona o azylu, dle něhož, jestliže v řízení u udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů, zabýval zejména rodinou, sociální a ekonomickou situací žadatelky o udělení mezinárodní ochrany a přihlédl i k jejímu věku a zdravotnímu stavu. Uvedl, že žadatelka v průběhu řízení sdělila, že ve vlasti žila po smrti manžela posledních šest let sama. Děti odjely někdy kolem roku 1992. Musela vyjít se svým nízkým důchodem, peníze na letenku k odjezdu do ČR získala prodejem svého domu. Chtěla odjet za dětmi, aby se o ni postaraly. Z informací z CIS je správnímu orgánu známo, že žadatelčini zletilí synové mají v ČR povolen trvalý pobyt, jeden od roku 2006 a druhý od roku 2015. Dcera získala v roce 2015 v ČR české občanství. Žadatelka žila nejdříve z vlastních příjmů, po dosažení důchodového věku a ovdovění pouze ze svého starobního důchodu. Protože už dál nechtěla žít ve vlasti sama, rozhodla se prodat dům a zaplatit letenku do ČR. Mladší ze synů pro ni následně do přijel. Dotyčná výslovně potvrdila, že je zdravá a nemá žádné zdravotní potíže. Do ČR ji přivedla pouze samota ve vlasti a stesk po dětech. V průběhu řízení pak předložila lékařské zprávy zmiňující zažívací potíže, které však byly podanou medikací během několika dnů vyřešeny. Její zdravotní stav je tak plně stabilizovaný a jednoznačně není ohrožený její život či základní životní funkce. Správní orgán ve světle uvedených a zjištěných skutečností uvádí, že v průběhu řízení nebyla zjištěna žádná objektivní překážka, která by žadatelčiným dětem v případě potřeby bránila v odjezdu do a péči o matku v jejich vlasti, popř. návštěvám

matky v Sama žadatelka dále poukázala na svou návštěvu ČR v roce 2002, kterou zorganizovala a zaplatila její dcera. Správní orgán tak dospěl k závěru, že žadatelčina situace s ohledem na věk, zdravotní stav a socioekonomické zázemí nelze hodnotit jako hodnou zvláštního zřetele. Žadatelčini synové jsou navíc dosud občany Arménie, tudíž jim k návratu do vlasti nic objektivně nebrání. Důvodem pro udělení azylu z humanitárního důvodu rozhodně nemůže být ani absence zázemí v podobě místa k bydlení. Toto žadatelka ve vlasti měla, k prodeji se rozhodla pouze za účelem financování cesty za dětmi do ČR. Z řízení o žadatelčině žádosti zcela jednoznačně vyplynula její snaha prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu dosáhnout na legalizaci zdejšího pobytu. K uvedené situaci se vyjádřil jak Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku sp. zn. 7Azs 117/2004, který konstatoval, že „... *azylové řízení je zcela mimořádný institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pociťují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi původu. Prostřednictvím azylového řízení tak nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje*“, tak Krajský soud v Plzni, který ve svém rozsudku sp. zn. 59Az 719/2003 uvedl, že „... *azyl z humanitárních důvodů je institutem zcela výjimečným, jímž nelze řešit získání povolení k pobytu v České republice. Azyl je pouze z jednou z více možností, na základě kterých může cizinec pobývat na území ČR. Podmínky pro udělení azylu jsou přitom stanoveny v zákoně velice přísně. Za stanovených podmínek lze využít k úpravě legálního pobytu v České republice institutů obsažených v zákoně č. 326/1999 Sb., ...*“. Nejvyšší správní soud se pak k problematice legalizace pobytu vyjádřil dále ve svém rozsudku sp. zn. 2Azs 50/2010: „*Institut mezinárodní ochrany nelze chápat jako jeden z prostředků k legalizaci pobytu cizince na území ČR a nelze jej tedy využít jako „náhradní řešení“ v případech, kdy cizinec splňuje podmínky pro získání trvalého pobytu podle zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců ...*“. Správní orgán doplnil, že jmenovaná je dospělou, plně svéprávnou osobou, a ani ve svém vysokém věku není rozhodně odkázána na péči jinou osobou. Nad rámec výše uvedeného žalovaný podotýká, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a je udělován pouze za výjimečných okolností v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu podle § 12, a kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit, v případě žadatelky však na základě všeho výše uvedeného správní orgán takové skutečnosti neshledal.

Krajský soud v Brně uvádí, že z toho, co bylo zjištěno z připojeného správního spisu, mezi stranami není sporu o skutkovém stavu zjištěném žalovaným tak, jak je právě ve správním spisu zachycen, když tento měl krajský soud při svém rozhodování k dispozici a z něho vycházel.

Předmětem „sporu“ mezi stranami je posoudit, zda zjištěný skutkový stav lze podřadit pod ust. § 12, zejména pak pod § 14 či § 14a zákona č. 325/1999 Sb.

Podle § 12 uvedeného zákona azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Žalobkyně sama, tak jak uvedla, nesdělila, že by byla pronásledována z důvodů uvedených v ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, ani že by měla strach z pronásledování z důvodů, které jsou uvedeny v § 12 písm. b) zákona o azylu.

Je tedy jednoznačně dáno, že ust. § 12 na případ žalobkyně vztáhnout nelze.

Pokud pak jde o ust. § 14, z něho vyplývá, že jestliže v řízení u udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů.

Žalovaný se v odůvodnění svého rozhodnutí, které je předmětem soudního přezkumu, velmi podrobně zabýval tím, zda by bylo na místě žalobkyni udělit azyl dle § 14 zákona o azylu a dospěl k závěru, že tomu tak není.

Krajský soud v Brně zaujímá stejné stanovisko jako žalovaný, a to z následujících důvodů.

Soud sice chápe, že v případě žalobkyně se jedná o ženu poměrně vysokého věku, ženu, která však nemá v podstatě žádné zdravotní problémy, natož pak vážnější zdravotní problémy a jediným důvodem, proč opustila, je její pocit samoty, a to, že by chtěla žít se svými dospělými dětmi, které už delší dobu pobývají na území České republiky, a které by ji mohly do budoucna poskytnout pomoc, případně péči, pokud by ji potřebovala.

Soud zde uvádí, že musí odkázat na to, co ohledně udělení humanitárního azylu uvedl žalovaný, včetně citací jak z rozsudků Nejvyššího správního soudu, tak Krajského soudu v Plzni, s nimiž se plně ztotožňuje a uvádí, že v současné době v případě žalobkyně nejsou žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, a to z důvodů, které soud zde uvedl.

Pokud v případě žalobkyně by v budoucnu nastaly např. nějaké zdravotní problémy, nic nebrání tomu, aby její dva dospělí synové, kteří mají občanství, za ní do přijeli, a vypomohli jí, stejně tak je tomu u její dcery, která má občanství české.

To, že pro žalobkyni je v mnohem tíživější ekonomická situace, než by dle ní byla na území České republiky, není důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů.

Soud zde uvádí, že žalovaný se ve svém rozhodnutí velmi podrobně zabýval také skutečností, zda v případě žalobkyně by bylo na místě udělit doplňkovou ochranu dle ust. § 14a zákona o azylu.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Nic takového, co je uvedeno v ust. § 14a odst. 1 či odst. 2 nebylo v řízení prokázáno, a ani žalobkyně samotnou tvrdí, když navíc žalovaný vycházel ohledně situace v Arménii z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 12. 6. 2015 a aktuálního znění Info banky ČTK „.....“, kdy i tyto jsou součástí spisového materiálu.

Žalobkyně ani při svém pohovoru, který s ní byl uskutečněn v rámci správního řízení nic takového, co je obsahem ust. § 14a odst. 1, 2 netvrdila, vysloveně uváděla pouze tu skutečnost, že by si chtěla legalizovat pobyt na území České republiky z důvodu, že v nikoho nemá, že na území České republiky žijí již dlouhodobě její děti, které by jí mohly v případě, že by měla zdravotní či jiné problémy, pomoci.

Soud zde uzavírá, že nebyly naplněny podmínky citovaných zákonných ustanovení zákona o azylu, má za to, že skutkový stav byl zjištěn řádně, když správní orgán vyšel zejména z toho, co uvedla samotná žalobkyně a také ze zpráv o situaci v, byl také správně právně zhodnocen, a soud proto žalobu jako nedůvodnou dle ust. § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) zamítl.

Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, náklady řízení jí proto nebyly přiznány, žádné však také nežádala, a pokud jde o žalovaného, tomu kromě běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 3. února 2016

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně